

ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษา
ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
Opinions of Bookkeepers on Accounting Professional Ethics: Case
Study of Accountants in the Accounting Office in the District
Mueang Khon Kaen District, Khon Kaen

วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์^{1*}

เมชยา ท่าพิมาย¹

สัญญา เนียมเปรม¹

จรรยา ไตรรอด¹

Wanunporn Chuenpibooni^{1*}

Maychaya Tapimai¹

Sanya Niamprem¹

and Janya Torod¹

(Received: July 30, 2019; Revised: October 15, 2019; Accepted: November 1, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ พนักงานบัญชีในสำนักงานบัญชี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน และใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไปเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็นด้านการรักษาความลับ ด้านความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านความโปร่งใสอิสระเที่ยงธรรมและซื่อสัตย์สุจริต และด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการตามลำดับ หลักฐานเชิงประจักษ์ให้ข้อมูลที่น่าสนใจว่าแนวโน้มพฤติกรรมการทำงานของผู้ทำบัญชีในปัจจุบัน มุ่งเน้นการรักษา มารยาท การทำงานกับเพื่อนร่วมวิชาชีพเป็นหลัก ก่อนการมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ดังนั้นอาจนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติของผู้ทำบัญชีให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดความเชื่อถือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

คำสำคัญ: จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดขอนแก่น

¹ อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

* Corresponding author, E-mail: chunpi_boon@hotmail.com

Abstract

The purpose of this research is to study the opinions of bookkeepers on accounting professional ethics. The population used in this study is an accountant in the accounting office in Mueang District, Khon Kaen Province. The samples were selected from convenient random sampling which consisted of 200 samples. The data were collected via questionnaires. Descriptive statistics is the term given to the analysis of data that helps describe frequency, percentage, mean and standard deviation. The bookkeepers of the accounting office in Khon Kaen District have a high level of opinions regarding the accounting professional ethics. First, the bookkeeper attaches importance to professional ethics in responsibility to colleagues and the general ethics. Followed by a focus on confidentiality, knowledge of accounting and performance standards, transparency-independent- fair-honest, and being responsible to the clients, respectively. The evidence proves interesting information that the current behavioral tendencies of bookkeepers focus on being good manners at work and their colleagues. After that, focus on the responsibility towards their customers. Therefore, the results of this research may be used as a guideline to improve the practice of bookkeepers appropriately in order to gain trust with all relevant parties.

Keywords: Ethics for Professional Accountants, Accountants in Khon Kaen Province.

1. บทนำ

ปัจจุบันมีการเปิดสำนักงานบัญชีเพื่อให้บริการในด้านการทำบัญชีให้กับบริษัทที่ทำธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่จะต้องจดทะเบียนเพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยในการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อยื่นภาษีตลอดการช่วยให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลบัญชีและบรรลุเป้าหมายขององค์กร ฉะนั้นนักบัญชีจึงต้องมีการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง นักบัญชีจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเป็นอย่างดีและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานการวางแผน ควบคุมและตัดสินใจของผู้บริหารองค์กร รวมทั้งต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อผลการปฏิบัติงานและเพื่อส่งเสริมชื่อเสียงของตนเองและวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์: พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2559)

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี (Professional Ethics) หมายถึง สิ่งที่กำหนดความประพฤติหรือวิธีปฏิบัติงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ผู้สอบบัญชี ทุกคนต้องยึดถือ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นจากผู้รับบริการ ความเชื่อถือได้ในผลงาน ความเป็นมืออาชีพ คุณภาพของงานบริการ และเสริมสร้างเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชีให้เป็นที่ประจักษ์แก่ลูกค้าและสาธารณชนที่จะเชื่อถือและไว้วางใจในผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี(นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะและศิลปเพชร ศรีจันทเพชร ,2559 : 25) จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีเป็นสิ่งสำคัญต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้ทำบัญชีต้องคำนึงถึงการนำจรรยาบรรณไปใช้ในการตัดสินใจทางวิชาชีพและทางการจัดการเพื่อช่วยให้ผู้ทำบัญชีมีเหตุผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งใดๆ ด้วยการสำนึกในความถูกต้อง ความเหมาะสมตีมตามจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติในเรื่องความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาความลับ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ และความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป

การจัดทำบัญชีของธุรกิจมีความเป็นสากลมากขึ้น งานบัญชีที่ให้บริการกัน ได้แก่ การรับทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี การวางระบบบัญชี การบัญชีต้นทุน การพยากรณ์ทางการเงิน การวางแผนภาษีอากร การบัญชีเพื่อการบริหาร เป็นต้น โดยนักบัญชีจะมีความรับผิดชอบหลักๆ ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลทางการเงินตามระบบของการบัญชี ทำบัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย ให้กับองค์กรตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทางบัญชี บันทึกการจ่ายเงิน การรับเงิน และธุรกรรมทางการเงินทั้งบุคคล และรวบรวมรายงานการเงินตามระยะเวลาที่กำหนดจัดแสดงรายรับรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัททำรายงานปิดงบการเงินประจำเดือนให้กับบริษัท เนื่องจากสำนักงานบัญชีในจังหวัดขอนแก่นมีหลายแห่ง และในแต่ละแห่งมีพนักงานบัญชีเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้ ผู้ทำบัญชีจะต้องทราบถึงจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ตามมาตรฐานวิชาชีพการบัญชี (กรมสรรพากร,2545)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทำให้ทราบถึงวิธีการและขั้นตอนในการทำวิจัย และสะท้อนมุมมองด้านผู้ให้บริการที่ให้ความสำคัญต่อจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่มีต่อผลการปฏิบัติงานที่ควบคู่กัน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความน่าเชื่อถือต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1. พื้นที่วิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรที่เป็นพนักงานบัญชีในสำนักงานบัญชีเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 37 แห่ง

3.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ พนักงานบัญชีในสำนักงานบัญชี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 200 คน โดยไม่ทราบจำนวนประชากรทั้งหมด และแจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 400 ฉบับ สามารถเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 200 ฉบับ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 6 ข้อ เป็นแบบให้เลือกตอบ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาในการทำงานกับสำนักงานบัญชี รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 : ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีทั้งหมด 4 ตัวเลือก ได้แก่ (1) ด้านความโปร่งใสความเป็นอิสระความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต (2) ด้าน

ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (3) ด้านการรักษาความลับ และ(4) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริการ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert มีดังนี้

ระดับความต้องการมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความต้องการมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความต้องการปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความต้องการน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความต้องการน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยต่อความต้องการ กำหนดเป็นช่วงคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3: ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี เป็นคำถามแบบปลายเปิด

3.4 การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

3.3.1 เมื่อผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้นำเสนอการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัยช่วยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) ที่มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบในเบื้องต้นว่าแบบสอบถามครอบคลุมวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย นิยามศัพท์ของงานวิจัยหรือไม่ รวมถึงสำนวนภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมหรือไม่ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.3.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) โดยนำไปใช้กับประชากรผู้ประกอบการธุรกิจในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 บริษัท

3.3.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) จำนวน 30 ชุด ซึ่งรายงานผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

3.5.1 คณะผู้ทำวิจัยทำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นมาแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่อยู่นอกเหนือจากกลุ่ม จำนวน 30 ฉบับเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและสมบูรณ์ในคำถามจากนั้นจึงนำผลที่ได้ไปคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยมีค่า Alpha = 0.88 ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ (Jump, 1978) โดยค่า Alpha ต้องมากกว่า 0.7

3.5.2 คณะผู้จัดทำงานวิจัยลงพื้นที่นำแบบสอบถามแจกให้กับพนักงานบัญชีในสำนักงานบัญชี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน ตอบโดยการสุ่มแบบสะดวก และรอรับคืนกลับคืนภายใน 7 วัน โดยได้รับกลับคืนจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 50% ของประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้น

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.6.1 ค่าความถี่ (Frequency)

3.6.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

3.6.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีในจังหวัดขอนแก่น		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	1.1 ชาย	56	28.00
	1.2 หญิง	114	72.00
	รวม	200	100.00
2	อายุ		
	2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	62	31
	2.2 30-40 ปี	89	43
	2.3 41-50 ปี	43	21.50
	2.4 50 ปี ขึ้นไป	9	4.50
	รวม	200	100.00
3	ระดับการศึกษา		
	3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	36	18.00
	3.2 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	133	66.50
	3.3 ปริญญาโท	24	12.00
	3.4 ปริญญาเอก	7	3.50
	รวม	200	100.00
	ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีในจังหวัดขอนแก่น	จำนวน	ร้อยละ
4	สถานภาพ		
	4.1 โสด	84	42.00
	4.2 สมรส	104	52.00
	4.3 หม้าย/หย่าร้าง	12	6.00
	รวม	200	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีในจังหวัดขอนแก่น	จำนวน	ร้อยละ
5 ระยะเวลาในการทำงานกับสำนักงานบัญชี		
5.1 ต่ำกว่า 1 ปี	34	17.00
5.2 1-3 ปี	69	34.50
5.3 3-5 ปี	53	26.50
5.4 5 ปี ขึ้นไป	44	22.00
รวม	200	100.00
6 รายได้ต่อเดือน		
6.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท	34	17.00
6.2 10,000-20,000 บาท	69	34.50
6.3 20,001-30,000 บาท	53	26.50
6.4 มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป	44	22.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 114 คน (คิดเป็นร้อยละ 72.00) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 56 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.00) อายุตั้งแต่ 30-40 ปี จำนวน 86 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.00) รองลงมาเป็นอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็น (ร้อยละ 31.00) ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 133 คน (คิดเป็นร้อยละ 66.50) รองลงมาเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.00) สถานภาพสมรส จำนวน 104 คน คิดเป็น (ร้อยละ 52.00) รองลงมาเป็นโสด จำนวน 84 คน (คิดเป็นร้อยละ 42.00) ระยะเวลาในการทำงานกับสำนักงานบัญชี 1-3 ปี จำนวน 69 คน (คิดเป็นร้อยละ 34.50) รองลงมาเป็น 3-5 ปี จำนวน 53 คน (คิดเป็นร้อยละ 26.50) รายได้ที่ได้รับต่อเดือน 10,000-20,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็น (ร้อยละ 40.00) รองลงมาเป็น 20,001-30,000 บาท จำนวน 55 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.50)

ในส่วนของความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี (โดยรวม)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และซื่อสัตย์ สุจริต	4.63	0.39	มาก
2. ด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานใน การปฏิบัติงาน	4.63	0.85	มาก
3. ด้านการรักษาความลับ	4.65	0.84	มาก
4. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ	4.57	0.49	มาก
5. ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและ จรรยาบรรณทั่วไป	4.72	0.82	
รวม	4.64	0.43	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.64 SD=0.43) เมื่อพิจารณารายด้าน

เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.72, SD=0.82) รองลงมาเป็นด้านการรักษาความลับอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.65, SD=0.84), ด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.63, SD=0.85), ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.63, SD=0.39) และ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.57, SD=0.49)

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และซื่อสัตย์สุจริต

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำไปกำกับภาษีที่ไม่ถูกต้องมาบันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่าย	4.76	0.48	มาก
2. ผู้ทำบัญชีไม่สามารถลงนามในงบการเงินโดยที่ตนเองมิได้เป็นผู้จัดทำบัญชี	4.64	0.57	มาก
3. ผู้ทำบัญชีไม่ควรจะให้คำตอบแทนกับบุคคลที่แนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพบัญชีมาให้ตนเอง	4.58	0.55	มาก
4. ผู้ทำบัญชีไม่สามารถจัดทำและนำเสนองบการเงินให้กับบริษัทที่คู่สมรสของตนเองเป็นเจ้าของบริษัทได้	4.54	0.63	มาก
5. ผู้ทำบัญชีจะจัดทำงบการเงินได้ จำเป็นต้องให้เจ้าของกิจการขอหนังสือยืนยันยอดจากธนาคาร	4.64	0.59	มาก
รวม	4.63	0.85	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.63, SD=0.85) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำไปกำกับภาษีที่ไม่ถูกต้องมาบันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.76, SD=0.48) รองลงมาเป็นผู้ทำบัญชีจะจัดทำงบการเงินได้ จำเป็นต้องให้เจ้าของกิจการขอหนังสือยืนยันยอดจากธนาคาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.64, SD=0.59), ผู้ทำบัญชีไม่สามารถลงนามในงบการเงินโดยที่ตนเองมิได้เป็นผู้จัดทำบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.64, SD=0.57), ผู้ทำบัญชีไม่ควรจะให้คำตอบแทนกับบุคคลที่แนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพบัญชีมาให้ตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.58, SD=0.55) และผู้ทำบัญชีไม่สามารถจัดทำและนำเสนองบการเงินให้กับบริษัทที่คู่สมรสของตนเองเป็นเจ้าของบริษัทได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.54, SD=0.63)

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้ทำบัญชีกิจการต้องอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในฐานะผู้ทำบัญชี	4.57	0.58	มาก
2. ผู้ทำบัญชีต้องศึกษาและติดตามการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการบัญชีและต้องนำมาปรับใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน	4.58	0.57	มาก
3. ผู้ทำบัญชีไม่สามารถลงรายการบัญชีเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้	4.62	0.58	มาก
4. ผู้ทำบัญชีไม่ควรทำบัญชีให้กับบริษัทที่ประกอบธุรกิจลักษณะพิเศษซึ่งไม่ใช่ธุรกิจซื้อ-ขายสินค้าทั่วไป โดยที่ตนเองไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจดังกล่าวได้	4.56	0.61	มาก
5. ผู้ทำบัญชีต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานทางบัญชีและรายงานการเงินเพื่อจัดทำบัญชีได้ถูกต้อง	4.84	3.62	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.63, SD=0.85$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ ผู้ทำบัญชีต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานทางบัญชีและรายงานการเงินเพื่อจัดทำบัญชีได้ถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.84, SD=3.62$) รองลงมาเป็นผู้ทำบัญชีไม่สามารถลงรายการบัญชีเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.62, SD=0.58$) , ผู้ทำบัญชีต้องศึกษาและติดตามการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการบัญชีและต้องนำมาปรับใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.58, SD=0.57$) , ผู้ทำบัญชีกิจการต้องอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในฐานะผู้ทำบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.57, SD=0.58$) และผู้ทำบัญชีไม่ควรทำบัญชีให้กับบริษัทที่ประกอบธุรกิจลักษณะพิเศษซึ่งไม่ใช่ธุรกิจซื้อ-ขายสินค้าทั่วไป โดยที่ตนเองไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจดังกล่าวได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.56, SD=0.61$)

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการรักษาความลับ

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของลูกค้าเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตสินค้าไปให้กับผู้ประกอบการรายใหม่	5.02	3.79	มาก
2. ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของบริษัทที่รับทำบัญชีไปเปิดเผยให้กับบริษัทอื่นที่ทำธุรกิจประเภทเดียวกันได้	4.62	0.55	มาก
3. ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของกิจการผู้รับบริการมาเปิดเผยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจสั่งการได้	4.56	0.62	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
4. ผู้ทำบัญชีบันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่ายของบริษัทที่ รับบริการโดยต้องมีเอกสารการจ่ายเงินเสมอ	4.53	0.60	มาก
5. ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลบริษัทที่รับทำบัญชีไป เปิดเผยกับผู้ทำบัญชีที่ต่างสำนักงานได้เพื่อเป็นการ แลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงาน	4.52	0.66	มาก
รวม	4.65	0.84	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการรักษาความลับ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.65$, $SD=0.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของลูกค้าเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตสินค้าไปให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=5.02$, $SD=3.79$) รองลงมาเป็นผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของบริษัทที่รับทำบัญชีไปเปิดเผยให้กับบริษัทอื่นที่ทำธุรกิจประเภทเดียวกันได้ อยู่ในระดับ ($\bar{X}=4.62$, $SD=0.55$) , ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของกิจการผู้รับบริการมาเปิดเผยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจสั่งการได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.56$, $SD=0.62$) , ผู้ทำบัญชีบันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่ายของบริษัทที่รับบริการโดยต้องมีเอกสารการจ่ายเงินเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.53$, $SD=0.60$) และผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลบริษัทที่รับทำบัญชีไปเปิดเผยกับผู้ทำบัญชีที่ต่างสำนักงานได้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงาน อยู่ในระดับ ($\bar{X}=4.52$, $SD=0.66$)

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้ทำบัญชีต้องนำไปกำกับภาษีมาบันทึกรายการค้า	4.60	0.60	มาก
2. ผู้ทำบัญชีไม่ควรประมาณการต้นทุนสินค้าของบริษัท ในการนำเสนอเงินด้วยตนเอง ตามความต้องการ ของผู้รับบริการ	4.56	0.62	มาก
3. ผู้ทำบัญชีไม่ควรแจ้งต่อผู้รับบริการว่าสามารถจัดทำ และนำเสนอเงินของกิจการ ตามความต้องการ ของผู้รับบริการ	4.54	0.65	มาก
4. ผู้ทำบัญชีต้องมีความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชี เพราะตนเองเป็นพนักงานบัญชีของบริษัทที่รับบริการ	4.62	0.60	มาก
5. ผู้ทำบัญชีไม่ควรตกลงทำสัญญารับงานจากลูกค้า แต่ ไม่จัดทำบัญชีให้โดยไม่แจ้งให้ลูกค้าทราบ	4.57	0.62	มาก
รวม	4.57	0.49	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.57$, $SD=0.49$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ ผู้ทำบัญชีต้องมีความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีเพราะตนเองเป็นพนักงานบัญชีของบริษัทที่รับบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.62$, $SD=0.60$) รองลงมาเป็นผู้ทำบัญชีต้องนำไปกำกับภาษีมาบันทึกรายการค้า ($\bar{X}=4.60$, $SD=0.60$) รองลงมาเป็นผู้ทำบัญชีไม่ควรตกลงทำสัญญารับงานจากลูกค้า แต่ไม่จัดทำบัญชีให้โดยไม่แจ้งให้ลูกค้าทราบ อยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ =4.57, SD=0.62) , ผู้ทำบัญชีไม่ควรประมาณการต้นทุนสินค้าของบริษัทในการนำเสนอการเงินด้วยตนเอง ตามความต้องการของผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.56, SD=0.62) และผู้ทำบัญชีไม่ควรแจ้งต่อผู้รับบริการว่าสามารถจัดทำและนำเสนอการเงินของกิจการ ตามความต้องการของผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.54, SD=0.65)

ตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้ทำบัญชีไม่ควรกำหนดค่าตอบแทนในการให้บริการรับทำบัญชีในราคาต่ำกว่าสำนักงานบัญชีอื่น	4.78	0.44	มาก
2. ผู้ทำบัญชีไม่ควรปฏิเสธการรับให้บริการรับทำบัญชีของบริษัทลูกค้าที่เคยใช้บริการคู่แข่งของตน	4.90	3.60	มาก
3. ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของบริษัทลูกค้ามาใช้เพื่อการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจลักษณะเดียวกันของตนเอง	4.64	0.53	มาก
4. ผู้จัดทำบัญชีพึงส่งเสริมและสนับสนุนผู้ร่วมงานโดยการให้ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ เสียสละเพื่อส่วนรวมด้วยความจริงใจ	4.64	0.54	มาก
5. ผู้จัดทำบัญชีพึงให้เกียรติผู้อื่นโดยไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง	4.67	0.53	มาก
รวม	4.72	0.82	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.72, SD=0.82) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ ผู้ทำบัญชีไม่ควรปฏิเสธการรับให้บริการรับทำบัญชีของบริษัทลูกค้าที่เคยใช้บริการคู่แข่งของตน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.90, SD=3.60) รองลงมาเป็นผู้ทำบัญชีไม่ควรกำหนดค่าตอบแทนในการให้บริการรับทำบัญชีในราคาต่ำกว่าสำนักงานบัญชีอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.78, SD=0.44) ,ผู้จัดทำบัญชีพึงให้เกียรติผู้อื่นโดยไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.67, SD=0.53) ,ผู้จัดทำบัญชีพึงส่งเสริมและสนับสนุนผู้ร่วมงานโดยการให้ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ เสียสละเพื่อส่วนรวมด้วยความจริงใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.64, SD=0.54) และผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของบริษัทลูกค้ามาใช้เพื่อการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจลักษณะเดียวกันของตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.64, SD=0.53)

ส่วนที่ 3 ไม่มีข้อเสนอแนะ

5. สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า

1. ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต พบว่าความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำไปกำกับภาษีที่ไม่ถูกต้องมาบันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่าย รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีไม่สามารถลงนามในงบการเงินโดยที่ตนเองไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชี

รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีจะจัดทำงบการเงินได้จำเป็นต้องให้เจ้าของกิจการขอหนังสือยืนยันยอดจากธนาคาร รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรจะให้ค่าตอบแทนกับบุคคลที่แนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพบัญชีมาให้ตนเอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีไม่สามารถจัดทำและนำเสนองบการเงินให้กับบริษัทที่คู่สมรสของตนเองเป็นเจ้าของบริษัทได้

2. ด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน พบว่าความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทัศนศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานทางบัญชีและรายงานการเงินเพื่อจัดทำบัญชีได้ถูกต้อง รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีไม่สามารถลงรายการบัญชีเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีต้องศึกษาและติดตามการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการบัญชีและต้องนำมาปรับใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีกิจการต้องอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในฐานะผู้ทำบัญชี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรทำบัญชีให้กับบริษัทที่ประกอบธุรกิจลักษณะพิเศษซึ่งไม่ใช่ธุรกิจซื้อขายสินค้าทั่วไป โดยที่ตนเองไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจดังกล่าวได้

3. ด้านการรักษาความลับ พบว่าความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทัศนศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของลูกค้าเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตสินค้าไปให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของบริษัทที่รับทำบัญชีไปเปิดเผยให้กับบริษัทอื่นที่ทำธุรกิจประเภทเดียวกันได้ รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของกิจการผู้รับบริการมาเปิดเผยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจสั่งการได้ รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีบันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่ายของบริษัทที่รับบริการโดยต้องมีเอกสารการจ่ายเงินเสมอ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลบริษัทที่รับทำบัญชีไปเปิดเผยกับผู้ทำบัญชีต่างสำนักงานได้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงาน

4. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ พบว่าความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทัศนศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีต้องมีความรับผิดชอบต่อการจัดทำบัญชีเพราะตนเองเป็นพนักงานบัญชีของบริษัทที่รับบริการ รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรตกลงทำสัญญารับงานจากลูกค้าแต่ไม่จัดทำบัญชีให้โดยไม่แจ้งให้ลูกค้าทราบ รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรประมาณการต้นทุนสินค้าของบริษัทในการนำเสนองบการเงินด้วยตนเองตามความต้องการของผู้รับบริการ รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีต้องนำไปกำกับภาษีมาบันทึกรายการค้า และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรแจ้งต่อผู้รับบริการว่าสามารถจัดทำและนำเสนองบการเงินของกิจการตามความต้องการของผู้รับบริการ

5. ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทัศนศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรปฏิเสธการรับให้บริการรับทำบัญชีของบริษัทลูกค้าที่เคยใช้บริการคู่แข่งของตน รองลงมาคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรกำหนดค่าตอบแทนในการให้บริการรับทำบัญชีในราคาต่ำกว่าสำนักงานบัญชีอื่น รองลงมาคือ ผู้จัดทำบัญชีพึงให้เกียรติผู้อื่นโดยไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง รองลงมาคือ ผู้จัดทำบัญชีพึงส่งเสริมและสนับสนุนผู้ร่วมงานโดยการให้ความรู้ถ่ายทอดประสบการณ์เสียสละเพื่อส่วนรวมด้วยความจริงใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ทำบัญชีไม่ควรนำข้อมูลของบริษัทลูกค้ามาใช้เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจลักษณะเดียวกันของตนเอง

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จากพนักงานบัญชีจำนวน 200 คน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในด้านต่างๆ ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความรับผิดชอบ ต่อเพื่อร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไปเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็นด้านการรักษาความลับด้านความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านความโปร่งใสอิสระเที่ยงธรรมและซื่อสัตย์สุจริต และด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการตามลำดับ หลักฐานเชิงประจักษ์ให้ข้อมูลที่นำเสนอไว้ว่าแนวโน้มพฤติกรรมการทำงานของผู้ทำบัญชีในปัจจุบัน มุ่งเน้นการรักษาการยथाการทำงานกับเพื่อนร่วมวิชาชีพเป็นหลักก่อนการมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อผู้บริการ ดังนั้นอาจนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติของผู้ทำบัญชีให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดความเชื่อถือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

6. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขต อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น คณะผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้นี้ดังนี้

1. การสำรวจครั้งนี้เป็นเพียงการสำรวจในกลุ่มสำนักงานบัญชีขนาดเล็กเท่านั้น ดังนั้นในครั้งต่อไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น จึงควรทำการสำรวจในกลุ่มสำนักงานบัญชีขนาดใหญ่ขึ้นด้วย เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างชัดเจนและขอบเขตที่กว้างมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาค้นคว้างานวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น ควรติดตามข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อจะได้ข้อเท็จจริงที่มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2545). *จรรยาบรรณผู้สอบบัญชีและผู้ทำบัญชี*. สืบค้นจาก <http://www.rd.go.th>
- ฉัตรอมร แยมเจริญ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมด้านการมีมนุษยสัมพันธ์จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี: กรณีศึกษานักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกรุงเทพมหานคร. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 35(2), 19-43.
- ญาณิน วิลามาต. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, คณะบริหารธุรกิจ.
- ประดินันท์ ประดับศิลป์ และ ลักษณะ เกตุเตียน. (2557). *จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปวีณา สุตลาภา. (2553). *ปัจจัยด้านจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชีที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชี ในสถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, คณะบริหารธุรกิจ.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2559). *การสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: หจก.ทีพีเอ็น เพรส.
- พัทริยา เห็นกลาง และคณะ. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อจริยธรรมของวิชาชีพสอบบัญชี. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 28(107), 62-68.

- พินิจ วิจิรัตน์วงศ์. (2555). *ความคิดเห็นของนักบัญชีต่อจรรยาบรรณทางการบัญชีที่มีต่อความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน*. (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม, บัณฑิตวิทยาลัย.
- วาสนา อุปละกุล. (2559). *ผู้ทำบัญชี คือใคร*. สืบค้นจาก <http://www.satayarak.com/ผู้ทำบัญชี-คือใคร.html>.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระราชูปถัมภ์. (2556). *คำชี้แจงข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 สำหรับผู้ทำบัญชี*. สืบค้นจาก http://www.fap.or.th/images/column_
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระราชูปถัมภ์. (2559). *ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553*. สืบค้นจาก http://fap.or.th.a33.readyplanet.net/images/column_1359010374/19.pdf.
- สุภาณี อินทร์จันทร์. (2555). *จรรยาบรรณของนักบัญชี ศึกษารณีสำนักงานบัญชีในจังหวัดนครปฐม*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, คณะวิทยาการจัดการ.
- Jump, N. (1978). *Psychometric theory* 2nd edition. New York: McGraw Hill.
- Kenneth, E. (1975). *The image: Knowledge in life and society*. Michigan: University of Michigan Press.